משנה · אחרונים · יכין · סדר זרעים

יכין חלה

רבי ישראל ליפשיץ

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

יכין חלה

רבי ישראל ליפשיץ

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/יכין-חלה/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 7
סעיף א 7
סעיף ב 7
סעיף ג 7
סעיף ד 7
סעיף ה 7
סעיף ו 7
סעיף ז 7
סעיף ח 8
סעיף ט 8
סעיף י 8
סעיף יא 8
סעיף יב 8
סעיף יג 8
סעיף יד 8
סעיף טו 9
סעיף טז 9
סעיף יז 9
סעיף יח 9
סעיף יט 9
סעיף כ 9
סעיף כא 9
סעיף כב 10
סעיף כג 10
סעיף כד 10
סעיף כה 10
סעיף כו 10
סעיף כז 10
סעיף כח 10
סעיף כט 10
סעיף ל 11
סעיף לא 11
סעיף לב 11
סעיף לג 11
סעיף לד 11
סעיף לה 11
סעיף לו 11
סעיף לז 12
סעיף לח 12
סעיף לט 12
סעיף מ 12
סעיף מא 12
סעיף מב 12
סעיף מג 12
סעיף מד 12
סעיף מה 13
סעיף מו 13
סעיף מז 13
סעיף מח 13
סעיף מט 13
סעיף נ 13
סעיף נא 13
סעיף נב 13
סעיף נג 13
סעיף נד 13
סעיף נה 14
סעיף נו 14
סעיף נז 14
סעיף נח 14
סעיף נט 14
סעיף ס 14
סעיף סא 14

סעיף סב 14
סעיף סג 14
סעיף סד 15
סעיף סה 15
סעיף סו 15
סעיף סז 15
סעיף סח 15
סעיף סט 15
סעיף ע 15
פרק ב 15
סעיף א 15
סעיף ב 16
סעיף ג 16
סעיף ד 16
סעיף ה 16
סעיף ו 16
סעיף ז 16
סעיף ח 16
סעיף ט 16
סעיף י 17
סעיף יא 17
סעיף יב 17
סעיף יג 17
סעיף יד 17
סעיף טו 17
סעיף טז 17
סעיף יז 18
סעיף יח 18
סעיף יט 18
סעיף כ 18
סעיף כא 18
סעיף כב 18
סעיף כג 18
סעיף כד 18
סעיף כה 18
סעיף כו 19
סעיף כז 19
סעיף כח 19
סעיף כט 19
סעיף ל 19
סעיף לא 19
סעיף לב 19
סעיף לג 19
סעיף לד 20
סעיף לה 20
סעיף לו 20
סעיף לז 20
סעיף לח 20
סעיף לט 20
סעיף מ 20
סעיף מא 20
סעיף מב 20
סעיף מג 21
סעיף מד 21
סעיף מה 21
סעיף מו 21
פרק ג 21
סעיף א 21
סעיף ב 21
סעיף ג 21
סעיף ד 22
סעיף ה 22
סעיף ו 22
סעיף ז 22

סעיף ח 22
סעיף ט 22
סעיף י 22
סעיף יא 22
סעיף יב 23
סעיף יג 23
סעיף יד 23
סעיף טו 23
סעיף טז 23
סעיף יז 24
סעיף יח 24
סעיף יט 24
סעיף כ 24
סעיף כא 24
סעיף כב 24
סעיף כג 24
סעיף כד 24
סעיף כה 25
סעיף כו 25
סעיף כז 25
סעיף כח 25
סעיף כט 25
סעיף ל 25
סעיף לא 25
סעיף לב 25
סעיף לג 25
סעיף לד 26
סעיף לה 26
סעיף לו 26
סעיף לז 26
סעיף לח 26
פרק ד 27
סעיף א 27
סעיף ב 27
סעיף ג 27
סעיף ד 27
סעיף ה 27
סעיף ו 27
סעיף ז 27
סעיף ח 28
סעיף ט 28
סעיף י 28
סעיף יא 28
סעיף יב 28
סעיף יג 28
סעיף יד 28
סעיף טו 28
סעיף טז 28
סעיף יז 29
סעיף יח 29
סעיף יט 29
סעיף כ 29
סעיף כא 29
סעיף כב 29
סעיף כג 29
סעיף כד 30
סעיף כה 30
סעיף כו 30
סעיף כז 30
סעיף כח 30
סעיף כט 30
סעיף ל 30
סעיף לא 31
סעיף לב 31

סעיף לג 31
סעיף לד 31
סעיף לה 31
סעיף לו 31
סעיף לז 31
סעיף לח 32
סעיף לט 32
סעיף מ 32
סעיף מא 32
סעיף מב 32
סעיף מג 32
סעיף מד 32
סעיף מה 33
סעיף מו 33
סעיף מז 33
סעיף מח 33
סעיף מט 33
סעיף נ 33
סעיף נא 33
סעיף נב 33
סעיף נג 34
סעיף נד 34
סעיף נה 34
סעיף נו 34
סעיף נז 34
סעיף נח 34

פרק א

סעיף א
והכוסמין

דינקעל:

סעיף ב
ושבולת שועל

האפער:

סעיף ג
ושיפון

ראגגען:

סעיף ד
ומצטרפין זה עם זה

ר"ל אפי' עשה מכל מין עיסה בפ"ע וחזר ולש העיסות יחד עד ששבו גוף א' וכ"ש בעירבן קמח ולשן יחד מצטרפין להשלים שיעור עיסה לחלה. אבל אם רק נשכו העיסות יחד אמ"צ רק חיטין עם כוסמין וכוסמין עם כולן ושיפון מצטרף עם שעורין וכוסמין ולא עם שבולת שועל וחיטין. ושבולת שועל מצטרף עם שעורים וכוסמין. ולא עם חיטים ושיפון [י"ד שכ"ד ס"ב] והכי קיי"ל:

סעיף ה
ומלקצור מלפני העומר

גי' הרא"ש אסור בחדש מלפני עומר ומלקצור לפני פסח דביו"ט בל"ז א"א לקצור. ור"ל דכל תבואה שהשרישה אחר ט"ז בניסן אסורה מלאכול ומלקצרה עד עומר הבא. ובזמן הזה אסורה עד תחלת ליל י"ז בניסן בא"י ועד תחלת ליל י"ח בניסן בחוצה לארץ:

סעיף ו
העומר מתירן

לקצור ולאכלו אחר העומר:

סעיף ז
עד שיכא העומר הבא

מיהו בארצות הללו שחיי נפש תלויין בהן באכילה ושתיה התירוהו רבותינו מדהוה ס"ס. ס' שהתבואה מאשתקד וס' שהושרש קודם העומר [י"ד רצ"ג ס"ג]. ואף דאינו ס"ס

גמור דמיעוט לגבי רוב כלית' דמי [ש"ך שם סק"ו] על כל פנים סמכו רבותינו גם כן אדעת תנא קמא דר"א [קדושין דל"ח] דאין חדש נוהג בחו"ל מדלא איתמר בש"ס בהדיא הילכתא כמאן רק דאשכחנא סתם מתני' [סוף ערלה] כוותיה דר"א ואפשר דערלה נשנית קודם קדושין והו"ל סתם ואח"כ מחלוקת [ט"ז שם סק"ד]. מיהו לקצור אע"ג שוודאי השריש אחר פסח. כיון שאין עומר בא מחו"ל [כמנחות רפ"ח] מותר לקצרו קודם פסח הבא [עיין רמב"ם פ"ז ממוספין הל' י"ג]:

סעיף ח

נתערב אחד מהם

מה' מינין הנ"ל שנתחמצו:

סעיף ט

הרי זה עובר בפסח

בבל יראה ובל ימצא בהניחו ברשותו ולא נתבטל קודם פסח:

סעיף י

הנודר מן הפת ומן התבואה אסור בהם

משא"כ בנדר מדגן אסור נמי בקטנית וזרעים:

סעיף יא

וחייבין

ה' מינין הנ"ל:

סעיף יב

בחלה ובמעשרות

ואף על גב דגם שאר מינין חייבין במעשרות אפ"ה איידי דבעי למתני ואלו חייבים במעשר ופטורים מחלה הדר תני הכא וחייבים וכו':

סעיף יג

וההפקר

דוקא בהפקיר קודם מירוח אף שזכה בו גם כן קודם מירוח פטור ממעשרות:

סעיף יד

ומעשר ראשון שנטלה תרומתו

תרומת מעשר ולא ת"ג דהקדימו בן לוי לכהן ונטל מעשרו בשבלים דאז פטור מת"ג ואפ"ה חייב בחלה ופטור ממעשרות אחרים וכ"ש דכשניטל ממנו תרומה גדולה

ותרומ"ע כדינו דפטור משאר מעשרות ורק בחלה חייב. אבל תרומה גדולה ותרומ"ע קודש הם ופטורים מן החלה:

סעיף טו

ומעשר שני

ר"ל שנפדה אחר מירוח אבל בנפדה קודם מירוח חייב במעשרות ומיירי שהקדים ליקח מע"ש בשבלים דאז פטור מת"ג וממעשרות כל שלא פדאו. אבל בחלה חייב דחיובה בשעת לישה והרי אז חולין גמורין הן:

סעיף טז

והקדש

בנתמרח ביד גזבר פטור מתומ"ע וחייב בחלה דחיובו בשעה גלגול ואז דהדיוט הוא. מיהו מעש"נ שלא נפדה והוא בירושלים פסק הרמב"ם [פ"ו מבכורים הל"ד] דחייב בחלה:

סעיף יז

ומותר העומר

דהעומר בא מג' סאין וכשמנפהו בי"ג נפה מוציא ממנו עשרון סולת והשאר נפדה לזרים ופטור ממעשרות מדחיובן בשעת מירוח ואז הקדש היה משא"כ חיוב חלה בשעת לישה:

סעיף יח

ותבואה שלא הביאה שליש

דמדבא לידי חימוץ חייב בחלה דלחם מקרי ופטור ממעשר דכתיב גביה תבואת זרעך שזורע' וצומח וזה אינו צומח:

סעיף יט

ד' אליעזר אומר תבואה שלא הביאה שליש פטורה מן החלה

דאיתקש לתרומה:

סעיף כ

האורז

רייז:

סעיף כא

והדוחן

הירזע:

סעיף כב
והפרגים

מאהן:

סעיף כג
והשומשמין

כעין ליינזאאמען:

סעיף כד
והקטניות

ערבזען. וה"ה שאר מינין שאינן מה' מיני דגן ותנא נקט רק הנך מדרגילין לעשות מהן עיסה לפת:

סעיף כה
ופחות מחמשת רבעים בתבואה

ר"ל ה' רביעיות קב והוא מדה המחזקת מ"ג ביצה וחומש והוא שיעור עיסת חלה. ומדה שהיא י' על י' גודלים בגובה ג' גודלים מרובעת מחזיק כשיעור זה [י"ד שכ"ט ש"ך סק"ד]:

סעיף כו
הסופגנין

עיסה שבלילתו רכה כספוג:

סעיף כז
והדובשנין

שנילוש בדבש וי"א דוקא במטוגנ' בדבש אבל בנילושה בדבש ונאפת חייבת בחלה [וע' כ"ב סימן ט']:

סעיף כח
והאסקריטין

בלילתו רכה מאד:

סעיף כט
וחלת המשרת

חלוטה במחבת צוויבאק בל"א ואע"ג שבלילתו עבה אפ"ה מדנלוש על דעת לבשל' פטור מחלה. מיהו הרבה פוסקים ס"ל דבכה"ג חייבת בחלה וכן פסקו רט"ז וש"ך [י"ד שכ"ט] להחמיר מספק. וא"כ צ"ל דמשרת דפטור מיירי באפאה בחמה. א"נ נ"ל דמיירי

הכא בתחלתה סופגנין וסד"א כיון דאפאה אחר הבשול הו"ל כתחלתה סופגנין וסופה עיסה ותתחייב כמשנה ה' קמ"ל:

סעיף ל
והמדומע

תרומה שנפלה לפחות מק' שאסור לזר. והכא בחלה בזה"ז דרבנן. דאל"כ הרי דמוע רק מדרבנן הוא דמדאור' בטל תרומה ברוב ואיך אתא דרבנן ומפיק דאורייתא. ואין להקשות עכ"פ היאך אתא חד דרבנן ומפיק תרי דרבנן י"ל כיון דבין כך וכך רק מדרבנן הוא לא דייקינן כ"כ:

סעיף לא
וסופה סופגנין

השתא מפרש הא דסופגנין במשנה ד' פטור דוקא בסופה נמי סופגנים ור"ל שטגנה אחר כך במשקין בכלי או בישלה:

סעיף לב
פטורה מן החלה

ודוקא בהיה נמי דעתו תחלה לעשותה סופגנין בסוף [שם ס"ג]:

סעיף לג
תחלתה עיסה

בלילה עבה:

סעיף לד
תחלתה סופגנין וסופה עיסה

שאפא' בתנור:

סעיף לה
וכן הקנובקאות

שלש עיסה על דעת להחזירו לסלתו כשיאפה כדי לעשות ממנו דייסא למאכל תינוקות:

סעיף לו
המעיסה

קמח ע"ג מים רותחים:

סעיף לז
החליטה

מים רותחים ע"ג קמח ותרי תנאי נינהו דלמאן דתני מעיסה ב"ש פוטרים ה"ה בחליטה דפטרי ולמ"ד חליטה ב"ש מחייב הוא הדין מעיסה:

סעיף לח
חלות תודה ורקיקי נזיר

בנזיר היו חלות ורקיקין וה"ה בתודה ותני חד בהא וחד בהא לילף מהדדי. ול"מ הי' נ"ל דתודה שמצויה כדמוכח מפ"ק דפסחים [מ"ה] היו רגילין הנחתומים לעשות למכור להם גם חלות ולא חששו שמא ישהו כמה ימים ויתעפשו מדמצויין הקונים. אבל לצורך נזירי' לא אפו רק רקיקין דקין מדאינן מצויין כל כך דכל נזיר חוטא [כנדרים ד"י ע"א] להכי לא אפו לצרכן חלות אולי יתעפשו ביני ביני ורק רקיקין מדהן דקין אינן מתעפשין כל כך מהר:

סעיף לט
עשאן לעצמו

לצורך תודתו ונזירתו:

סעיף מ
פטור

דבשעת גלגול הקדש היו:

סעיף מא
למכור בשוק

למי שיתחייב:

סעיף מב
חייב

דכל לשוק אמלוכי אמלך דאי לא מזדבן להוי חולין:

סעיף מג
נחתום שעשה שאור לחלק

שיש בשאור שיעור חלה רק דעתו למכרו לכמה בנ"א ולא יהי' בכ"א כשיעור:

סעיף מד
חייב בחלה

דאם לא ימצא קונים ואפ' כולה כא':

סעיף מה
נשים שנתנו לנחתום
קמח [י"ד שכ"ו ס"ג]. הא בנתנו לו מעות חייבת כדמוכח מרישא דתני סתמא:

סעיף מו
פטורה מן החלה
אפי' אם לש הכל עיסה א' ודוקא במקפידין זה על זה דאל"כ מ"ש מעיסת שותפין:

סעיף מז
עיסת הכלבים
שמעורב בה קמח ומורסן:

סעיף מח
בזמן שהרועים אוכלין ממנה
שאין בה מורסן הרבה:

סעיף מט
ומערבין בה
ערובי חצירות ותחומין:

סעיף נ
ומשתתפין בה
שתופי מבואות להוציא מחצירות למבוי:

סעיף נא
ומברכין עליה
המוציא ובהמ"ז:

סעיף נב
ומזמנין עליה
דחשיבא קבע גם לג' שאכלו יחד ממנה וחייבים לזמן:

סעיף נג
ונעשית ביום טוב
משום רועים:

סעיף נד
ויוצא בה אדם ידי חובתו בפסח
לילה הראשונה:

סעיף נה
אינה חייבת בחלה

ודוקא באינה ערוכה בצורת לחם [שם של"א ס"ט]:

סעיף נו
ואין מברכין עליה

המוציא דאינו חשוב לחם רק יברך עליו שהכל [כך נ"ל דלא עדיף מאוכל קמח ברכות ל"ו א']:

סעיף נז
ואין מזמנין עליה

היינו בשכל הג' או ב' מהג' אכלו לחם כזה. אבל באכלו ב' לחם ממש מצטרף להן השלישי שאכל לחם זה דלא גרע משאר טעימ' דמצטרף:

סעיף נח
ואינה נעשית ביום טוב

דלכם ולא לכלבים כ':

סעיף נט
ואין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח

מדאינו לחם:

סעיף ס
בין בך ובין כך מטמאה טומאת אוכלין

לק"ט. מדנאכל על ידי דחק עד שיפסל מלאכול לכלב:

סעיף סא
החלה והתרומה חייבין עליה מיתה וחומש

זר שאכלן במזיד חייב מיתה בידי שמים ובשוגג משלם קרן לבעלים וחומש לכל כהן שירצה:

סעיף סב
ואסורים לזרים

אפי' חצי שיעור:

סעיף סג
והם נכסי כהן

יכול למכרן לכהן אחר ולקנות בהן מה שירצה:

סעיף סד
ועולין באחד ומאה

בנתערב א' בק' בטל:

סעיף סה
וטעונין רחיצת ידים

דסתם ידים שניות הן ושני פוסל לתרומה ולהכי אסור ליגע בהן בלי נט"י [ועי' תוס' ב"מ נ"ג א']:

סעיף סו
והערב שמש

טמא שטבל אינו אוכלן בלי הע"ש:

סעיף סז
ואין ניטלין מן הטהור על הטמא

דמתוך שירא שיגעו זב"ז ויתטמא לא יקרבם יחד ויתרום שלא מן המוקף:

סעיף סח
אלא מן המוקף

ר"ל ואין ניטלין רק ממוקף ר"ל קרוב וסמוך ואפי' הפסק כלי שרי כרתוי"ט פ"ד דטבו"י כ"כ ע"ר זצוק"ל:

סעיף סט
ומן הדבר הגמור

תרומה כשנגמ' מלאכתן כפ"ק דמעשר וחלה משתתגלגל העיסה:

סעיף ע
עד שישייר מקצת

מדכתיב גבייהו ראשית ששיריה נכרין:

פרק ב

סעיף א
חייבים בחלה

דבשעת גלגול היה בא"י:

סעיף ב
יצאו מכאן לשם

מארץ ישראל לחו"ל:

סעיף ג
ר' אליעזר מחייב

דלחם הארץ כתיב:

סעיף ד
ור' עקיבא פוטר

דשמה תרימו כתיב מיעוטא:

סעיף ה
עפר חוצה לארץ שבא בספינה לארץ

בספינה של עץ צריך נקובה ואם היא של חרס א"צ שתהי' נקוב. [ולתוס' (מנחות דפ"ד ב' ד"ה כאן) של חרס בעי נקיבה ולא של עץ]. מיהו ה"ה בהביא עפר בעציץ כך דינו. רק נקט ספינה אע"ג שעשוי' לברוח. אפ"ה בנקובה דינה כא"י אם זרע בה [ועיין תוס' גטין ד"ז ע"ב]:

סעיף ו
חייבת במעשרות ובשביעית

בזרע בעפר שבספינה:

סעיף ז
אמר ר' יהודה אימתי

כל אימתי בברייתא לחלוק ובמתניתי' לפרש [כתוס' גיטין ד"ז]:

סעיף ח
בזמן שהספינה גוששת

נוגעת ודבוקה בארץ:

סעיף ט
חייבת בחלה

ובפ"ק מ"ד אמרינן דאפילו נילוש בדבש שהוא מז' משקין פטור וקיי"ל דס' הוה ויטול בלא ברכה [י"ד שכ"ט ש"ך סק"ט]. ובנתן בה מעט מים מברך:

סעיף י
ונאכלת בידים מסואבות

ר"ל בידים טמאות דאין אוכל מק"ט עד שיבא עליו א' משבעה משקין יד דם שחט יין דבש דם מים שמן חלב טל. ולדידן יש לזהר מללוש שיעור עיסה בשאר מי פירות שלא יצטרך לשרוף חלה טהורה [שם]:

סעיף יא
האשה יושבת וקוצה חלתה

חותכת ומפרשת חלתה:

סעיף יב
ערומה

ומברכת אהפרשה:

סעיף יג
מפני שהיא יכולה לכסות עצמה

ר"ל כשתשב בקרקע ערותה מכוסה. דאף על גב דלענין ק"ש וכדומה כל בשרה ערוה [א"ח סי' ע"ה] ואין לחלק בין אחר לעצמה כמו דלא מחלקינן באיש בכה"ג. אלא י"ל דבברכה הקילו. א"נ י"ל דערוה ממש שאני אבל בשרה דוקא לאחר אסור אבל לעצמה שרי [ועיין ברכות דכ"ד א' ודו"ק]. והרי אפילו בעלה מותר בנגיעה בבשרה דכגופו דמיא [כא"ח סי' ע"ג]:

סעיף יד
אבל לא האיש

דערותו בולטת ואינו מתכסה בשישב ואסור לברך:

סעיף טו
מי שאינו יכול לעשות עיסתו בטהרה

שהוא או כליו טמאים וא"א לטבול:

סעיף טז
יעשנה קבין

ר"ל ילוש פחות פחות משיעור עיסה שלא תתחייב בחלה טמאה וה"ה במי פירות אלא שאינן מצויין כל כך:

סעיף יז
אבל קביים אין להם חלק בשם

ועדיף טפי לפרוש מלפטור עיסתו מכל וכל:

סעיף יח
העושה עיסתו קבים

פחות פחות מכשיעור:

סעיף יט
פטורים מן החלה עד שישוכו

שנתדבקו כל כך עד שכשיפרידן נשאר קצת מזו בזו. ודוקא במב"מ אבל בשא"מ לא מהני נשיכה [כפ"א סי' ד']:

סעיף כ
רבי אליעזר אומר אף הרודה

לשון מרדה שיבער בל"א ר"ל שהוציא הלחמים מהתנור:

סעיף כא
הסל מצרפן לחלה

וקיי"ל כר"א. מיהו תוך כלי בעינן ולא טבלה שאין לה לזביז מיהו כריכ' במפה מהני ככלי [ש"ך שם שכ"ה סק"ה]. ודוקא לצרפן לכשיעור אבל לתרום ממוקף אפי' נגיעה לא צריך רק שיהיו סמוכים:

סעיף כב
וגזל ביד כהן

שצריך להחזירה לבעלים וימכרנה:

סעיף כג
העיסה עצמה

שהפריש חלתה קמח:

סעיף כד
והקמח

שקיבל הכהן בתורת חלה:

סעיף כה
אם יש בו בשיעור חייבת בחלה ואסורה לזרים

כל הקמח גזירה שלא יאמרו ראינו זר אוכל חלות:

סעיף כו
אמרו לו מעשה וקפשה זקן זר

ר"ל ת"ח זר כדי לברר ההיתר חטפה ואכלה ור"ל לאחר שהפריש חלה מן חלה זו אכל להנשאר דאי"ל שאכל כולה דהרי עיסה כשיעור היה וא"כ טבל הוא. א"נ מאי דקאמר ואסורה לזרים לא קאמר איש בה כשיעור אלא גם אאין בה כשיעור בהקמח וזו היא שחטף הזקן ואכלו כולו:

סעיף כז
אמר להם אף הוא קלקל לעצמו

דנענש:

סעיף כח
ותיקן לאחרים

שאחרים סומכין אהוראתו שוגגין והיינו תקון שלהן שאין נענשים מעתה מאחר שיש להן התנצלות שהתיר להם הזקן:

סעיף כט
חמשת רבעים קמח

ה' רביעיות קב והוא ה' לוגין דקב ד' לוגין וזה שיעור עיסת מדבר שהיה עשירית האיפה. ושעורו לדידן נתבאר בפ"א סי' כ"ה:

סעיף ל
ושאורן

שאור שנתן בה:

סעיף לא
וסובן

קלייע דק:

סעיף לב
ומורסנן

קלייע הגס. אם הכל ביחד חמשה וכו':

סעיף לג
חמשת רבעים חייבין

שכן דרך עני לאכול פתו כך:

סעיף לד
הרי אלו פטורין

דאין דרך לשוב להחזיר המורסן לקמח אחר שהפרישו:

סעיף לה
שעור החלה אחד מעשרים וארבעה

דב"ב שעיסתו מועט פחות מכ"ד אין בו כדי נתינה:

סעיף לו
והעושה למשתה בנו

אף שעיסתו מרובה לא פלוג רבנן:

סעיף לז
נחתום שהוא עושה למכור בשוק

מדרגיל ללוש עיסה גדולה גם בא' ממ"ח יש כדי נתינה:

סעיף לח
וכן האשה שהיא עושה למכור בשוק

אף שעיסתה קטנה לא פלוג רבנן במוכר. ונקט אשה מדהכי אורחא שהאשה לשה [כשלהי מרובה בתקנת עזרא]. ואפ"ה הקילו גבה בשעשתה למכור בשוק:

סעיף לט
נטמאת עיסתה

ר"ל אפי' עיסה של עצמה:

סעיף מ
אחד מארבעים ושמנה

מדבל"ז אזיל לשריפה. ולדידן חלת חו"ל שנשרפת במעט סגי ונוהגין בכזי' [י"ד שכ"ב ס"ה]:

סעיף מא
רבי אליעזר אומר נטלת מן הטהור על הטמא

ר"ל כפי שיעור החלה שחייב מב' העיסות הטהורה והטמאה נוטל מהטהור:

סעיף מב
כיצד עיסה טהורה ועיסה טמאה

ר"ל אף שיש בכ"א כפי שיעור חלה:

סעיף מג
נוטל כדי חלה מעיסה של הורם חלתה

ר"ל כפי שעור החלה שחייב ליתן מב' העיסות יטול מהטהורה שלא הורמה חלתה אבל נותן וכו':

סעיף מד
ונותן פחות מכביצה באמצע

ר"ל בין ב' העיסות מניח חתיכת בצק פחות מכביצה מהטמאה דאז אף שנוגע בטהורה לא יטמאו. אבל משיך לא. דהרי אז יחשבו כולן כגוף א' ונטמא הכל [ודלא כרבע"ת נדה ד' ז' א'] [ועי' ספ"ק דטהרות ורפ"ק דטב"י]:

סעיף מה
כדי שיטול מן המוקף

שיגעו כולן זב"ז. ואף ע"ג דבכל מוקף א"צ שיגע כסי' כ"א הכא מדאחד טמא כדי שלא ירחיקם ביותר הצריכוהו שיגעו ממש:

סעיף מו
וחכמים אוסרין

שמא יגעו זב"ז:

פרק ג

סעיף א
אוכלין עראי מן העיסה עד שתתגלגל בחטים

שתהי' העיסה נלושה יפה:

סעיף ב
ותטמטם בשעורים

עיסת שעורים מתפררת ואינה מתדבקת יפה כחטין ולהכי סגי במתדבקת קצת כשדחקה ומטמטמ' בידו. ואע"ג דגם קבע הו"ל למשרי ליה דהרי אכתי לא נתחייב בחלה דלא נתגלגלה עדיין אפ"ה אסרוה אחר שהתחיל בלישה שלא יערים [ירוש']:

סעיף ג
וטמטמה בשעורים האוכל ממנה

קודם הפרשת חלה:

סעיף ד
כיון שהיא נותנת את המים מגבהת חלתה

כך תקנו חכמים למהר להפריש חלה שמא תטמא העיסה:

סעיף ה
ובלבד שלא יהא שם חמשה רבעי קמח

שלא יהא נשאר בעריבה קמח שלא נילש עדיין כדי שיעור חלה. אבל בהתנ' מקודם שמפרשת חלה גם אקמח שיתדבק אח"כ בעיסה מהני תנאה. מיהו חלה דידן דא"צ למהר להפרישה מחשש שמא תטמא העיסה אח"כ דהרי בלא"ה טמאה לא יפריש החלה עד אחר גמר לישה [י"ד שכ"ז ש"ג]:

סעיף ו
נדמעה עיסתה

נתערב בה תרומה ואין ק' לבטל ובחלה בזמן הזה מיירי שהוא מדרבנן דאל"כ לא אתא דמוע דרבנן ומפקע חיוב חלה דאורייי':

סעיף ז
ומשגילגלה חייבת

דמדכבר נתחייב בחלה תו לא פקע ע"י דמוע דרבנן:

סעיף ח
נולד לה ספק טומאה עד שלא גלגלה תעשה בטומאה

מדבל"ז אסור כהן לאכלה:

סעיף ט
ומשגלגלה

בנולד לה ס' טומאה משגלגלה:

סעיף י
תעשה בטהרה

דעיסה זו הטבולה לחלה כחלה דמי שאפי' תלוי' אסור לגרום לה טומאה דדוקא למגע טבו"י אמרי' הטבול לחלה לאו כחלה משא"כ טומאה שמטמא גם לחולין אמרי' גבה הטבול לחלה כחלה דמי:

סעיף יא
שבשעת חובתה

שעת הגלגול:

סעיף יב
כיוצא בו המקדיש פירותיו עד שלא באו לעונת המעשרות

כפ"ק דמעשר:

סעיף יג
שבשעת חובתן היו פטורין

אגב נקט לה הכא דכבר נשנית לעיל [פאה פ"ד מ"ח] ולירושלמי התם לענין הבאת שליש והכא לענין מרוח:

סעיף יד
פטורה מן החלה

וכן ישראל שנתן לעובד כוכבים חייבת:

סעיף טו
אם אין בשל ישראל כשיעור חלה

ה' רביעיות:

סעיף טז
פטורה מן החלה

וביש בחלק הישראל כשיעור לכאורה היה נראה שלא יפריש עד אחר שחלק דאל"כ הרי דאו' הוא ובדאור' אין ברירה כשלהי ביצה. ואעפ"כ יש לעיין דעכ"פ הרי צריך לומר ברירה דהוברר הדבר למפרע דבשעת גלגול היתה זאת העיסה שלו והיאך יפריש מפטור על החיוב ואע"ג דהא דאין ברירה היינו משום ספק ואינו מחוייב להפריש רק מספק דשמא נטל העובד כוכבים כל החלק שהי' לו בשעת גלגול והישראל נטל חלק של העובד כוכבים שפטור מחלה. עכ"פ ק' כיון דאפ"ה חייב הישראל להפריש הרי יש לחוש דיפריש מפטור על החיוב. וי"ל דהכא בזה"ז מיירי דחלה בארץ ישראל גם בזמן בית שני הוא רק מדרבנן [כנדה ד' מ"ו ב']. ובאמת בזמן בית ראשון א"א לתקן עיסתו רק ע"י שיפריש מעיסה אחרת שוודאי חייבת על חלקו שבעיסה זו [ועי' פירושינו חגיגה פ"ג סי' ל"ג די"ל עוד בתי' אחר]. ולפ"ז רשאי להפריש ג"כ מינה ובה דהרי בדרבנן יש ברירה. אבל הרי כבר כ' תוס' [עירובין ל"ז ב' ד"ה מאן] דכל דעיקרו דאורייתא הו"ל כדאור'. ואעפ"כ כבר פסק הרא"ש שיפריש מינה ובה דבלח בלח יש בילה וע"כ שיש שם קצת מחלקו של ישראל והרי מדאוריי' אין שיעור לחלה וכן פסקינן [י"ד ש"ל ס"ג]:

סעיף יז
נעשת

ר"ל אם נתגלגל:

סעיף יח
ואם ספק חייב

ומפריש ומוכרה לכהן. ואילה"ק מ"ש מדמאי דאע"ג דרוב ע"ה מעשרין אפ"ה חייב י"ל התם פירות בחזקת חיוב הן משא"כ הכא עיסה בחזקת פטור קיימא:

סעיף יט
ואין חייבין עליה חומש

באכלה זר:

סעיף כ
רבי עקיבא אומר הכל הולך אחר הקרימה בתנור

דס"ל הקרימה בתנור הוא גמר מלאכתו לחלה:

סעיף כא
אם יש בה טעם דגן

ר"ל שנרגש טעם החטים אף שאין בהחטין כשיעור חלה. ודוקא באורז וחטין הדיך כך דאורז נגרר בתר חטי' אבל בשאר מיני' שנלושו יחד מין פטור עם מין חיוב צריך טעם ושיעור חלה ממין החיוב אע"ג שרוב העיסה ממין הפטור חייב [י"ד סי' שכ"ד ס"ט]:

סעיף כב
הנוטל שאור מעיסה שלא הורמה חלתה

ר"ל שנטל השאור מעיסה שיש בה שיעור חלה. וה"ה באינו שאור רק עיסה אחרת שהיא טבל כך דינה:

סעיף כג
ונותן לתוך עיסה שהורמה חלתה

וה"ה איפכא [י"ד שכ"ד סי"א]:

סעיף כד
אם יש לו פרנסה ממקום אחר

שיש לו עיסה אחרת שלא ניטל חלתה:

סעיף כה
מוציא לפי חשבון

ר"ל נותן מעיסה ההיא כדי א' ממ"ח בשאור. מיהו ביש מעיסה ההיא שיעור חלה א"צ צרוף סל ובאין בה כשיעור צריך שיצרפה בסל עם העיס' הראשונ' [ש"ך שם סקי"ט]:

סעיף כו
ואם לאו מוציא חלה אחת על הכל

ר"ל מפריש מינה ובה א' ממ"ח בכל העיסה:

סעיף כז
כיוצא בו זיתי מסיק

ר"ל זיתי' שתלשן בעה"ב מאילניו. המוסק בזיתי' הוא כמו בוצר בענבים:

סעיף כח
שנתערבו עם זיתי ניקוף

שלקטו העניים בלקט שכחה פאה:

סעיף כט
ענבי בציר עם ענבי עוללות

ששייך לעניים והרי של בעל הבית חייב במעשר ושל עניים פטור:

סעיף ל
אם יש לו פרנסה ממקום אחר

שיש לו טבל אחר:

סעיף לא
מוציא לפי חשבון

ר"ל נותן מהטבל ההוא כפי מה שחייב מזיתי מיסוק המעורבים:

סעיף לב
ואם לאו

שאין לו טבל אחר:

סעיף לג
מוציא תרומה ותרומת מעשר לכל

כאילו היה כל התערובות טבל דכיון דטבל אוסר בכ"ש הו"ל כאילו הכל טבל. ואף דאין בילה ביבש הכא מיירי שדורך הענבים והזיתים ואחר כך מפריש:

סעיף לד
והשאר מעשר

ר"ל שאר הט' שחייב להפריש למעשר ראשון:

סעיף לה
ומעשר שני לפי חשבון

לאו דוקא דהרי א"א שיפריש תמ"ע על הכל אם לא שיפריש מקודם נמי מעשר על הכל ותו דאי לא מפריש מעשר רק לפי חשבון החיוב שנתערב הרי במה שמפריש מעורב נמי מהפטור לפי חשבון ומפריש מפטור אחיוב אלא יפריש מע"ר ומע"ש על הכל ומפריש ממעשר זה תרומת מעשר על הכל ונותנו לכהן אבל מהמעשר אינו נותן ללוי רק לפי חשבון וכ"כ מע"ש אינו פודה רק לפי חשבון:

סעיף לו
הנוטל שאור מעיסת חטים

ר"ל מעיסה שהיה בה שיעור חלה שלא הורם חלתה:

סעיף לז
ואם לאו פטורה

אפילו יש בשאור שיעור חלה:

סעיף לח
מין במינו

דהטעם שאוסר בכ"ש משום דכהיתירו כך איסורו [כע"ז ד' ע"ג ב'] והרי חטה אחת פוטרת הכרי ובאינו מינו לא שייך זה. ואפי' לטעם הירושלמי הכא דטבל לא בטל מדהו"ל דבר שיש לו מתירין ונזכר זה הטעם גם בבבלי [נדרים ד' נ"ח ע"א]. ולפ"ז גם טבל של תמ"ע לא בטל עכ"פ גם דשיל"מ בטל באינו מינו [כי"ד ק"ב]. וב' הטעמים תרווייהו צריכי. דאי משום טעם קמא דכהיתירו כך איסורו סד"א בטבול לתמ"ע דליכא ה"ט בטיל ואי משום דשיל"מ סד"א דבאין בעלים כאן למתשיל בטל קמ"ל. מיהו בטבול לתרמ"ע וגם אין הבעלים כאן אפ"ה לא בטל דלא פלוג רבנן בתקנתייהו:

פרק ד

סעיף א
שתי נשים

אורחא דמלתא נקט דסתם נשים מקפידות זע"ז דאשה עיני' צרה [כב"מ דפ"ז א'] וה"ה כל סתם בני אדם:

סעיף ב
שעשו שני קבין

ר"ל דהו"ל שיעור חלה יחד:

סעיף ג
ונגעו זה בזה

ה"ה אפי' נילש יחד ונקט נגעו רק לרבותא של הדיוק דבידוע שאינן מקפידות אפי' ע"י נגיעה מצטרפי כשנשכו [י"ד שכ"ו ש"ך סק"ב]:

סעיף ד
מין במינו חייב

כשנשכו העיסות או נצטרף בסל:

סעיף ה
ושלא במינו פטור

[ועי' ריש מכילתן סי' ד'] והוא הדין באחד קיבר ואחד נאה או בא' כרכם ובשני אין בו מסתמא מקפיד שלא יתערבו אם לא נלושו יחד [שם]. מיהו ביש בכ"א כשיעור מפריש מעיסה על חברתה כשנשכו ואף דבכל עיסות מפריש מזע"ז וא"צ נשיכה רק שיהיה מוקף הכא שאני דמקפיד אתערובתן [ט"ז שם סק"א] אבל שאר ב' עיסות בחו"ל דוקא בנלוש כ"א בפ"ע צריך שיפריש מהמוקף אבל עיסה שלשה וחלקה א"צ מוקף רק שיהא שירים מעיסה שמפריש [שכ"ג ס"א]:

סעיף ו
רבי יוחנן בן נורי אומר שאר המינים

ר"ל כוסמין ושבולת שועל ושיפון ועי' פ"א:

סעיף ז
מצטרפין זה עם זה

ודוקא לענין חיוב מצטרפים אבל אין תורמין מזע"ז [כפ"ב דתרומ' מ"ו]:

סעיף ח
שני קבים

של מין א' החייב בחלה:

סעיף ט
או קב תרומה

שאינן חייבין בחלה וקמשמע לן תרומה אף שהוא מין החיוב מה שאין כך אורז ותנא אורז אף שעל ידי טעם דגן אפשר שיתחייב מה שאין כן תרומה דמוע פטור מחלה להכי צריך תרתי:

סעיף י
אינן מצטרפין

אפילו נשכו יחד:

סעיף יא
קב חדש וקב ישן

מתבואה ישנה וחדשה והרי אסור להפריש מזע"ז [כתרומות פ"א מ"ה]:

סעיף יב
וחכמים אוסרים

מיהו ודאי מצטרפי לחיוב חלה ויטול מכל א' בפ"ע והכי קיימא לן [שכ"ד ס"ח]:

סעיף יג
הנוטל חלה מן הקב

ר"ל מעיסה פחותה מכשיעור:

סעיף יד
רבי עקיבא אומר חלה

כשהשלים אחר כך להעיסה כשיעור חלה:

סעיף טו
רבי עקיבא פוטר

לטעמיה במ"ד:

סעיף טז
נמצא חומרו קולו

חומרו של כל מ"ד במ"ד הוא קולו במ"ה וקיי"ל כחכמים [שכ"ו ס"ה]:

סעיף יז
חלת דמאי

זאת היא משנה חמורה ורבו בה פירושים. ולפענ"ד לא נשאר לנו לומר אחר שחזרנו על כל הצדדי' אלא דמיירי שקנה עיסה מכותי דגם הנקנה ממנו נקרא דמאי והרי יש בעיסה זו ספק שמא הכותי לעצמו עשא' וכבר הפריש חלתו או שמא למכרה לישראל עשאה ומדלא חייש אלפני עור לא תתן מכשול לא הפריש חלתו ולפיכך החבר שלקח העיסה חייב להפריש חלתו מספק. אבל מדעיסה זו טמאה היא דכותי לא נזהר בטומאה להכי קאמר תנא שאם יש לו עוד עיסה שעשאה הכותי בטהרה כגון שטבל הכותי לפנינו [כנדה ל"ג ב'] או שלשה הכותי במי פירות שאינן מכשירים ואמק"ט. והרי גם בה יש ספק אם הפריש הכותי חלתו. קאמר לן תנא דכיון שחלת שניהן ספק מפריש מהטהורה על הטמאה:

סעיף יח
ישראל שהיו אריסין לעובדי כוכבים בסוריא

ארץ זיריעין מזרחית צפונית לגבול א"י ועמ"ש פ"ו דדמאי סי' ל"ג:

סעיף יט
ורבן גמליאל פוטר

משא"כ בשגוף הקרקע שם של ישראל מודה ר"ג דחייב:

סעיף כ
רבן גמליאל אומר שתי חלות בסוריא

א' לאור וא' לכהן ככל חו"ל:

סעיף כא
ורבי אליעזר אומר חלה אחת

כא"י:

סעיף כב
אחזו קולו של רבן גמליאל

דפטורה ממעשר ושביעית:

סעיף כג
וקולו של רבי אליעזר

דאמר חלה א':

סעיף כד
חזרו לנהוג

נ"ל דר"ל חזרו חכמים והנהיגום כדברי ר"ג וכו' דכל העושה ב' קולות דסתרי אהדדי נקרא רשע [כעירובין ד"ז א']. וקמ"ל תנא דאף בדרבנן אסור לעשות כתרי קולי דסתרי אהדדי:

סעיף כה
כדברי רבן גמליאל בשתי דרכים

משום דלכ"ע הוא רק מדרבנן להכי תפסו לקולא כר"ג דמיקל טפי מר"א:

סעיף כו
רבן גמליאל אומר שלש ארצות לחלה

ר"ל חלוקות בדיני חלה. ודע דכזיב הוא אכזיב [הנקרא ציב בלשונם] והנהר הוא נהר שיחר [זיכאר בל"א] והר אמנה [מאנט האר] שלשתן במערב א"י כנראה ממפת הארצות אשר לפנינו. הנהר הוא במקצוע דרומית מערבית ואמנה במקצוע צפונית מערבית וכזיב באמצע ועמ"ש פ"ו דשביעית סימן ט' ובציור שם:

סעיף כז
מארץ ישראל ועד כזיב חלה אחת

ר"ל מא"י לצד צפון ועד כזיב מדכבשוה גם עולי בבל ה"ה א"י גמור וחייבת כמותה:

סעיף כח
מכזיב ועד הנהר

ר"ל לצד דרום לכזיב:

סעיף כט
ועד אמנה

ר"ל מכזיב ולצפון עד אמנה:

סעיף ל
שתי חלות

מדנכבש רק מעולי מצרים ולא מעולי בבל וקדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא [ואפילו מה שכבשו עולי בבל אין חלתה מה"ת מדלא עלו כולן עם עזרא ובחלה נאמר בבואכם ביאת כולכם] לכן ארצה טמאה כחו"ל ומפרישין ב' חלות כבחו"ל:

סעיף לא
של אור יש לה שיעור

דמדהיתה זאת הארץ קדושה תחילה והשתא היא חו"ל דמיא טפי לחלת א"י שנטמא להכי אותה של אור צריכה שיעור א' ממ"ח כעיסה טמאה שבארץ ישראל:

סעיף לב
ושל כהן אין לה שיעור

מדהיא רק מד"ס:

סעיף לג
מן הנהר ועד אמנה ולפנים

ר"ל בין הנהר לאמנה לפנים מכזיב [ועי' בציור הנ"ל] דשם ח"ל ממש. וה"ה שאר ח"ל:

סעיף לד
ואחת לכהן

דהרי צריך להפריש חלה גם בח"ל מד"ס שלא תשתכח תורת חלה ואי יתנוה לכהן הרי מדנטמאה בטומאת ח"ל יאמרו ראינו תרומה טמאה נאכלת ואי ישרפוהו מה"ט עכ"פ מדאינו ידוע לה שום טומאה וודאית יאמרו ראינו תרומה טהורה נשרפת להכי תקנו ב' חלות. דעי"ז מסיק אדעתיה לחקור:

סעיף לה
ושל בהן יש לה שיעור

דמדשניהן מד"ס ראוי להרבות בהנאכלת:

סעיף לו
וטבול יום

היינו טמא שטבל ולא העריב שמשו:

סעיף לז
אוכלה

לחלת אור שבח"ל דמדהיא מד"ס הקילו בה דלא לתסרה רק למי שטומאה יוצא מגופו כבעל קרי זב נדה ולא לנטמאה ממגע טומאה והרי בטבל נטהר מטומאה שמגופו. ולר"ן פרק אלו עוברין דוקא לטומאת מת א"צ הערב שמש אבל לטומאה שמגופו כגון קרי וזב ונדה לא שרי בלי הע"ש:

סעיף לח
ונאכלת עם הזר על השלחן

ול"ג העלאה אטו אכילה:

סעיף לט
ונתנת לכל כהן

אפי' לאינו אוכל חוליו בטהרה אבל לכהן ע"ה לא. ואנן קיי"ל מדהשתא אין חלה נאכל בא"י א"צ בח"ל רק חלה א' גם אין לה שיעור ונוהגין בכזית גם אין נוהגין להאכילה לקטן או לגדול שטבל לקריו מדאינן כהנים וודאין מיהו מצה בע"פ מותרת לכהן שטבל לקריו ונ"ל משום דלא שכיח' ל"ג בה רבנן. והאוכלה מברך המוציא. ואח"כ אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וצונו לאכול תרומה [י"ד שכ"ב]:

סעיף מ
החרמים

באומר נכסי מוחרמים לה':

סעיף מא
והבכורות

תם למזבח ובעל מום לכהן:

סעיף מב
ופדיון פטר חמור

שפודהו בשה:

סעיף מג
והקיבה

מבהמה כששוחטה נותן לכהן זרוע ימין מפרק ארכובה הנמכרת עם הראש עד רוחב הכתף דהיינו ב' פרקים עליונים של יד הבהמה. והלחיים היינו מפרק של לחי אצל צדעי הבהמה עד למטה בפיק' של גרגרת עם הלשון שביניהם. והקיבה וקיי"ל דאינו נוהג בח"ל [י"ד ס"א סכ"א]:

סעיף מד
וראשית הגז

הגוזז ה' כבשים שמשקל צמר כל א' י"ב סלע יתן קצת מהן לכהן ומד"ס יש שיעור לנתינה ה' סלעים ואינו נוהג בח"ל [י"ד של"ג ס"א]:

סעיף מה
ושמן שרפה

שמן תרומה שנטמא:

סעיף מו
וקדשי המקדש

קרבנות המזבח דדוקא קדשי גבול כתרומה וחלה אין ניתנין רק לכהן האוכל בטהרה משא"כ קדשי מקדש וודאי נטהרו הכהנים קודם שיאכלו':

סעיף מז
ר' יהודה אוסר בבכורים

מדלא נקרב מהן במזבח לא מזדהרי בטהרתן:

סעיף מח
רבי עקיבא מתיר

לתתם לכל כהן לטעמי' פ"ב דמע"ש דאינן אוכל רק ע"י הדחק:

סעיף מט
ניתאי איש תקוע הביא חלות מביתר

מקום שבח"ל:

סעיף נ
ולא קבלו ממנו

דלאכלן א"א מדנטמאו מח"ל ולשריפה א"א דאין טומאה וודאית ידועה בהן ויאמרו ראינו חלה טהור בא"י נשרפה ולהחזירן לח"ל ולשרפן שם א"א שלא יאמרו ראינו חלה יוצאה מא"י לח"ל להכי מניחה עד ע"פ ושורפה עם החמץ:

סעיף נא
אנשי הר צבועים הביאו בכוריהם קודם עצרת ולא קבלו מהם

הצריכום להחזירן ולהוציאן מבהמ"ק:

סעיף נב
וחג הקציר בכורי מעשיך אשר תזרע בשדה

ר"ל שבועות נקרא חג הקציר ובו מביאין ב' לחם להתיר החדש והבכורים במקדש:

סעיף נג
בן אנטינוס העלה בכורות מבבל ולא קבלו ממנו

דהוקשו בכורות למעשר דגן וכמו שאין מביאין תומ"ע מחוצה לארץ כ"כ בכורות אלא ירעו עד שיסתאבו ויאכל לכהנים:

סעיף נד
יוסף הכהן הביא בכורי יין ושמן ולא קבלו ממנו

מדלא בצרום מתחלה לכך:

סעיף נה
אף הוא העלה את בניו ובני ביתו לעשות פסח קטן

פסח שני:

סעיף נו
שלא יקבע הדבר חובה

ורק בפסח ראשון חייבים:

סעיף נז
אריסטון הביא בכוריו מאפמיא

מקום בסוריא:

סעיף נח
מפני שאמרו הקונה בסוריא בקונה בפרוור

כפרים שסביבות ירושלים אבל תרומה לא דחיישינן שהכהנים יהיו מרדפים אחריה ויצאו מארץ ישראל לסוריא אבל בכורים ע"כ בעלים יביאום למקדש: